

Kaupan biohajoava jäte voi tulevaisuudessa päätyä esimerkiksi bioetanolin tai biodieselin raaka-aineeksi. Kesällä tehty jätelain osittais-uudistus avasi kaupan jätehuoltoon uusia vaihtoehtoja.

TEKSTI JA KUVAT ELINA SAARINEN

Kauppa rakentaa yhtenäiset ohjeet jätehuoltoon

Ensi vuonna jokaisella vähittäiskaupan toimipisteellä hypermarketista kyläkauppaan on yhtenevät periaatteet sille, kuinka jätehuolto kaupassa hoidetaan.

Päivittäistavarakauppa ry teettää yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kanssa jätehuollon omavalvontaohjeistusta. Hankkeessa ovat mukana kaikki Suomen suurimmat kauppa- ja elintarvikekaupat.

Ohjeet neuvovat parhaita käytäntöjä jättemäärien tilastointiin sekä jätteiden lajitteluun ja käsittelyyn kaupan jätetiloissa. Omavalvontaohjeiden perusteella laaditaan myöhemmin jäte- ja energia-asioiden omavalvontatietopankki, joka liitetään osaksi jo olemassa olevaa Päivittäistavarakauppa ry:n elintarvikeomavalvonnan tietopankkia.

”Haluamme vaikuttaa ohjeistuksen kautta niin, että kaupan jätteet saataisiin aiempaa tehokkaammin kierrätykseen ja että kaatopaikalle päätyisi mahdollisimman vähän jätettä”, kertoo Päivittäistavarakauppa ry:n lakimies Miikka Lumme.

Projektin työntekijät ovat kiertäneet keuhkoerityksellä erilaisissa myymälöissä ympäri Suomea. He ovat haastatelleet myymälöiden henkilökuntaa, havainnoineet ongelmakohtia ja keränneet parhaita käytäntöjä jätehuoltoon.

Tavoitteena on, että ohjeistus valmistuisi vuoden loppuun mennessä. Projektin yhteydessä tehdään myös yksi opinnäytetyö Haaga-Helia AMK:hon.

Kauppojen hedelmä- ja vihannesjätteiden on tutkittu soveltuvan hyvin esimerkiksi etanolipolttoaineen raaka-aineeksi.

Kaupan biojätteestä biopolttoainetta

Kuville, että syöt huoltoaseman ravintolassa aterian. Viet perunankuoret biojäteastiaan. Sitten tankkaat auton – saman biojäteastian perunankuorista valmistetulla polttoaineella.

Tällainen jäteraaka-aineiden ketju saattaa tulevaisuudessa olla totta, mikäli kauppojen suunnitellut uusista biojätteen käsittelyvaihtoehdoista toteutuvat.

Kesäkuussa voimaan astunut jätelain osittais-uudistus on tuonut kauppoille mahdollisuuden suunnitella myös biojätehuoltoaan uudelta pohjalta. Kaupan jätteet poistuvat kuntien jätehuollon vastuulta.

”Jätelain osittaisuudistus antaa mahdollisuuden toteuttaa jatkossa uuden tyyppisiä ratkaisuja, koska elinkeinoelämä saa itse päättää, mikä on kokonaistaloudellisesti ja ympäristövaikutuksiltaan järkevin ja tehokkain jätehuoltovaihtoehto”, SOK:n ympäristöpäällikkö Juhani Ilmola näkee.

”Kauppojen biojäte on päätynyt lähinnä kaatopaikkojen yhteydessä toimiviin kunnallisiin kompostointilaitoksiin. Jatkossa on mietittävä useampia vaihtoehtoja, myös yli kuntarajojen”, hän sanoo.

Hevi-jätteestä on etanoliksi

Ilmolan mukaan kauppojen biojäte voisi teoriassa soveltua hyvin esimerkiksi bioetanolin tai biodieselin raaka-aineeksi. Kaupan biojäte on usein homogeenisempää kuin esimerkiksi kotitalouksien biojäte.

”Hedelmä-vihannespuolen biojäte ja hiilihydraattipitoiset leipä- ja muut jätteet soveltuisivat hyvin etanolin raaka-aineeksi. Eläin- tai kasviravintoiset elintarvikkejätteet voisivat taas

teoriassa soveltua biodieselin valmistukseen”, Ilmola pohtii.

Myös biokaasun tuotanto voisi olla kaupan biojätteille sopiva vaihtoehto esimerkiksi yhdessä maatalousjätteiden sekä ravintola- ja catering-jätteiden kanssa.

S-ryhmän hankintayhtiö Inex Partners Oy:n hedelmä- ja vihannesjätteiden soveltuvuutta etanolin raaka-aineeksi testattiin pilottitutkimuksessa viime kevättalvella. Tulokset olivat lupaavia.

”Kaupan biojätevolyymit saattavat olla hyvinkin suuria. Esimerkiksi Prisma, jonka yhteydessä toimii leipomo, saattaa tuottaa puolet kokonaisjättemäärästään biojätettä. Silloin on järkevää yrittää löytää läheltä laitos, joka voisi hyödyntää nämä biojätteet”, Ilmola antaa esimerkin ja jatkaa, että moduulirakenteisen, pienen mittakaavan bioetanolilaitoksen voisi periaatteessa rakentaa minne tahansa, vaikkapa melko lähelle kauppa.

Keskusteluja biopolttoainetuotannosta on jo käyty, mutta paljon riippuu vielä esimerkiksi EU-tason ja kansallisen tason poliittisista linjauksista ja ohjauksesta sekä alueellisista laitosratkaisusta.

Myös Ruokakeskolla on vireillä tutkimushankkeita biojätehuollon uusista linjauksista. ”Hankkeet ovat vielä aluillaan. Haemme kokonaisratkaisuja kaupan biojätehuoltoon. Vielä ei ole selvillä kaikkia poliittisia ratkaisuja, jotka vaikuttavat osaltaan kustannus- ja ympäristöhokkaiden, uusien toimintamallien kehittämiseen”, Ruokakeskon ympäristöpäällikkö Timo Jäske sanoo.

Hän kuitenkin muistuttaa, etteivät suuret muutokset tapahdu nopeasti. Siirtymäaikana Jäske toivookin hyvää yhteistyötä kaikilta biojätehuollossa mukana olevilta.

Jyväskylän Seppälän Prismassa syntyy niin sanottua luokan kaksi biojätettä. Kauppa on saanut jätteenkäsittelijältä eli Mustankorkealta luvan jättää pakkaukset biojätteen joukkoon. Ne poistetaan jätteenkäsittelyprosessin aikana.